

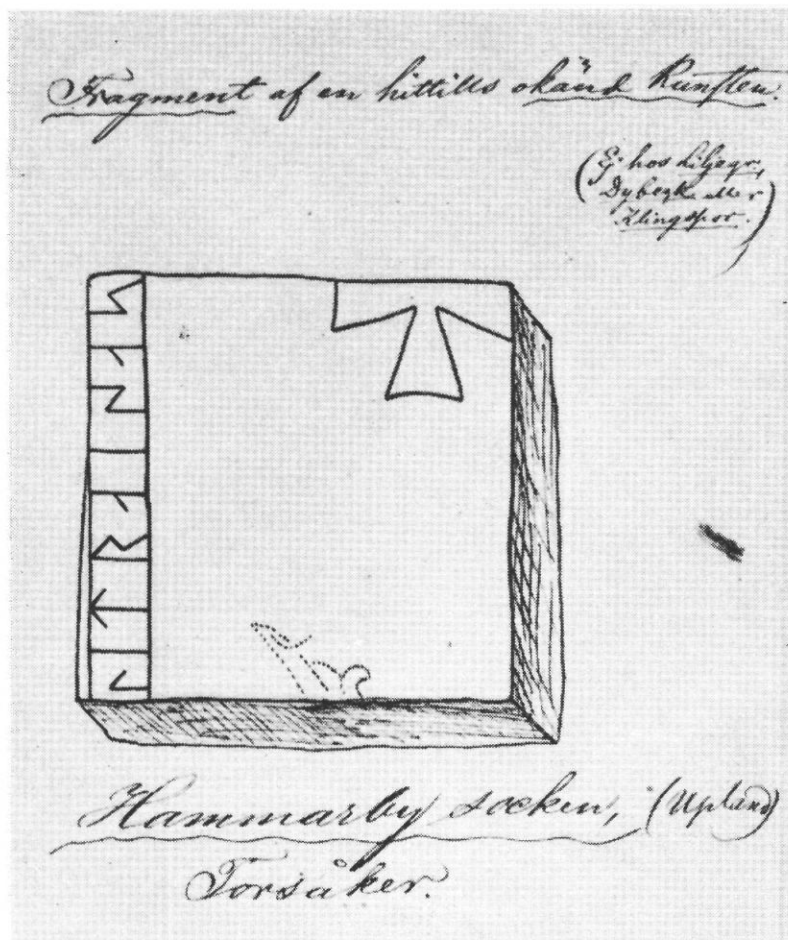

Fig. 288. U 282. Torsåker, Hammarby sn.
Efter teckning av C. M. Bolin.

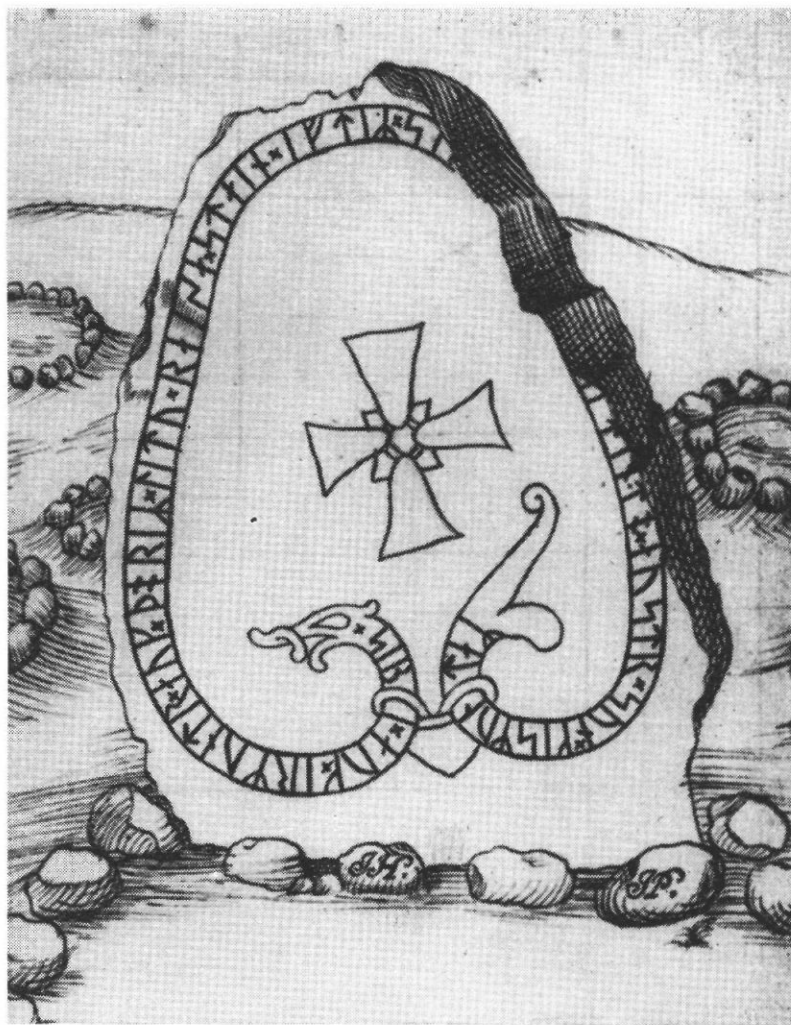

Fig. 289. U 283. Torsåker (Tjursåker), Hammarby sn.
Efter teckning av Peringskiöld.

283. Torsåker (Tjursåker), Hammarby sn.

Litteratur: B 99, L 441. J. Bureus, F a 6 s. 52 n:r 57, s. 53 n:r 57 (Bureus' egen uppteckning), s. 167 n:r 24 (Rhezeliuss), F a 5 n:r 167, F a 13 s. 236, 287, 381, F a 14 s. 241, F a 17 bl. 27, F a 1 s. 42; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, F l 5:1 n:r 4, Monumenta 3, bl. 184; O. Celsius, SR 2, s. 94; N. R. Brocman, Sagan om Ingvar Widtfarne (1762), s. 153; H. O. H. Hildebrand, Skrivelse till VHA Akad. den 24/7 1866 (ATA); R. Dybeck, Berättelse för år 1867 (ATA); UFT h. 5 (1876), s. 12; O. Montelius i Fornvännen 1914, s. 90.

Äldre avbildningar: Peringskiöld, teckning (F l 5:1); Hadorph och Peringskiöld, träsnitt (i F l 5:1, Peringskiölds Monumenta och B 99).

Runstenen, som numera är försvunnen, stod enligt Bureus »I Kiusåker i Skånil». Uppgiften, som finnes på ett insatt blad i F a 6 (s. 53), rättas på föregående sida till »Vidh Kiusåker i Hamarby». Rhezelius: »Vidh Tiursåker.» Ransakningarna meddela: »Wijdh Tiurs åker uthi ehn Tompt finnes een Runasteen pårijtadt.» Peringskiöld: »Tiursåker i Hamarby socken.» Brocman (a. a.): »I Upland, Angarns Soken, och Tjursåker.» — Tiursåker är det äldre namnet på den gård, som numera kallas Torsåker. Under medeltiden skrives namnet på följande sätt: »in villa Thywlsaker» 1348 (SD 6, s. 69 or.); »de Thyulsakre» 1351 (SD 6, s. 279 or.); »i Thwrsaker» 1409 (SDns 2, s. 192 or.); »Thylsaker» 19/5 1435 (Tunberg, Svenska medeltidsregister n:r 238, or.); »j Tiwrsaaker» 1486 (Stockholms tänkebok 1483—92, s. 172 f.).

H. Hildebrand, som reste i Hammarby sn 1866, meddelar bl. a. i en skrivelse till Akademien, att han icke lyckats finna denna runsten. Torsåkers dåvarande ägare »befarade att den för längesedan blifvit använd i någon af gårdens många gråstensbyggnader». Dybeck syftar sannolikt på U 283, då han i sin »Berättelse» 1867 meddelar: »Runstenen vid Triminge — nu Stjernborg,

